

cb

Bibliotheek
Proefstation
Naaldwijk

A
06

W

73

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS,
NAALDWIJK.

Verslag van de slarassenproef in kas IV, 1955 - 1956.

door:

W.P. van Winden

Naaldwijk, 1961.

2215051

VERSLAG VAN DE SLARASSENPROEF IN KAS IV, 1955-1956.

Inleiding.

Deze proef is opgezet om een aantal slarassen, die verkregen werden van het I.V.T. te toetsen op hun bruikbaarheid voor de teelt in de de stookkas. Als vergelijking werden enkele bekende slarassen uitgeplant.

Opzet van de proef.

In de herfst van 1955 werden de volgende slarassen in viervoud in kas IV uitgeplant:

1 Regina	Rijk Zwaan
2 Proeftuins Blackpool	
3 Lentegroet	Rood en Zn. Bovenkarspel
4 Götte Precose	Pannevis Delft
5 No. 5	Kweker te Maasdijk
6 ,, 55141	Meikoningin I.V.T.
7 ,, 55187	Glory ,,
8 ,, 55197	Meikoningin ,,
9 ,, 55192	Interrex ,,
10 ,, 55219	Bottners Treib,,
11 ,, 55220	Maikönig Zum Treiben I.V.T.
12 ,, 54231	Reine du Mai ,,
13 ,, 55273	Frühlingsgrusz ,,
14 ,, 55298	Maikönig Treib ,,
15 ,, 55302	No. 7 ,,
16 ,, 55303	Woma ,,
17 ,, 54366	Schreibers Princeps ,,
18 ,, Meikoningin	Gebr. v. d. Berg
19 ,, K 1	Kweker te Berkel
20 Pr. Blackpool	Latere zaaiing

Deze rassen werden volgens de plattegrond op bijlage I over de beschikbare ruimte verdeeld. Door de slechte opkomst van enkele rassen zijn deze niet in viervoud uitgeplant zoals de overige, maar in enkelvoud. Op de hierdoor ontstane ruimte is een slabelichtingsproef uitgezet.

Van deze proef zal echter een apart verslag worden geschreven. Van de groepen waarvan wel voldoende planten aanwezig waren zijn per object steeds

twee rijen planten met elk 13 stuks uitgeplant.

Uitvoering van de proef.

De sla werd gezaaid op 12 oktober onder koud platglas, van elk ras werd $1\frac{1}{2}$ gram zaad uitgezaaid. Alleen de rassen 6,7,8,12 en 14 werd meer zaad gebruikt, omdat we wisten dat het zaad van deze rassen een slechte kiemkracht bezat. Ondanks deze voorzorg kwamen we van genoemde rassen toch nog planten te kort bij het uitplanten.

Rond half november is de grond in kas IV natgemaakt, bemest volgens advies van de afdeling grondonderzoek en gespit. Op 26 november is de sla uitgeplant volgens bijgaande plattegrond.

Terwijl de planten op het zaaibed stonden is twee keer gestoven met T.M.T.D. Na het uitplanten is deze bewerking nóg enige keren herhaald.

Half december is de kas verwarmd; de grondtemperatuur begon toen te dalen tot beneden de 10°C .

Tijdens de groeiperiode zijn er enige malen standcijfers gegeven voor de stand van het gewas en is er een korte beschrijving van de verschillende rassen gemaakt. Dagelijks zijn de minimum nachttemperatuur en de grondtemperatuur opgenomen alsmede de luchttemperatuur om 9 en om 14 uur.

Op 12 maart is de sla geoogst waarbij de kroppen werden gesorteerd in 1ste 2de soort en stooftsla, terwijl bovendien het gewicht van iedere sortering afzonderlijk isvermeld. Ook het aantal gerande kroppen per veldje is steeds genoteerd.

Waarnemingen.

a Temperatuur. De dagelijkseopgenomen temperaturen zijn per decade gemiddeld in grafiek 1 bijlage II weergegeven.

We zien, dat de grondtemperatuur steeds zeer regelmatig rond de 10°C is geweest met kleine schommelingen van 1° naar boven of 1° naar beneden. Alleen op het einde van de teelt, nl. eind februari en maart was ze enkele graden hoger. Hetzelfde kan van de minimum nachttemperatuur en van de luchttemperatuur om 9 en 14 uur gezegd worden tot ongeveer half februari. Daarna zijn de temperaturen, vooral in de namiddag, soms vrij sterk opgelopen, nl. gemiddeld per decade tot bijna 22°C . De hoogst gemeten temperaturen in deze periode waren echter nog belangrijk hoger, nl. 26°C . Deze temperatuur werd bereikt op 13 februari. Daarna is ze steeds hieronder gebleven tot 8 en 9 maart. Op deze dagen liep de temperatuur echter weer op tot resp. 34 en 31°C .

b Standcijfers. Op 13 januari zijn er cijfers gegeven voor de ontwikkeling van het gewas. Hierbij is alleen gelet op de omvang en niet op andere eigenschappen.

Op 27 februari zijn er wederom cijfers gegeven. Hierbij is naast de omvang tevens gelet op de kleur en vorm van het gewas en op het optreden van rand en droogrand.

In onderstaande tabel worden de cijfers van beide data weergegeven.

13 januari		27 februari				
Ras	Omvang	Omvang	Kleur	Vorm	Rand	Droogrand
No 1	7½	7½	3	3	1	1
„ 2	6½	6½	4	2	0	3
„ 3	5½	5	2	2	0	½
„ 4	6½	6½	3	3	1	½
„ 5	5½	5½	2	1	0	3
„ 6	1	1				
„ 7	1	1				
„ 8	2	2				
„ 9	4½	5	2	5	0	0
„ 10	3½	3½	2½	3	0	1
„ 11	3½	3½				
„ 12	1	1				
„ 13	5½	5½	2½	2½	0	1½
„ 14	3	3				
„ 15	7	7	4	2	2	3
„ 16	7	7	2½	4	½	0
„ 17	4	4	2	3	0	0
„ 18	4	4	2	3	6	0
„ 19	5½	5½				
„ 20	4	4				

De cijfers voor de omvang lopen van een tot tien, hoe hoger het cijfer hoe groter de krop. Deze cijfers zijn echter alleen maar te gebruiken als een maatstaf voor vergelijking van de rassen op een bepaalde datum en niet tussen de verschillende data. De cijfers voor de kleur geven aan of een ras donker dan wel licht van kleur is geweest. Hoe hoger het cijfer, hoe donkerder de kleur was. Voor de kropvorm is een hoger cijfer gegeven naarmate de krop mooier was gevormd. Wat betreft de cijfers voor rand en voor droogrand; deze zijn ook weer hoger naarmate de kwalen sterker opgetreden zijn.

Bij de no's 6-7-8-12 en 14 ontbreken een aantal cijfers, dit vindt zijn oorzaak in het feit dat dit zaad weinig kiemkrachtig was. De plantjes welke hieruit groeiden waren zeer zwak en bleven ver achter in ontwikkeling.

Bij de verdere beoordeling zullen deze no's dan ook buiten beschouwing worden gelaten. Ook no 19 zal niet nader omschreven worden, omdat dit ras onzuiver was en daardoor volkomen waardeloos voor de praktijk.

Uit bovenstaande cijfers blijkt wel dat er onder de nieuwe rassen weinig zijn welke zich lenen voor de vroege stookteelt omdat de groeikracht in dit jaargetijde meestal belangrijk lager ligt dan bij de rassen Regina of Proeftuins Blackpool. Alleen de no's 4 (Götte Precose) en 15 (No 7) en 16 (Woma) vertonen een ongeveer even grote groeikracht.

Korte beschrijving van de voornaamste rassen.

Van de rassen Proeftuins Blackpool en Regina zullen we geen beschrijving geven, omdat deze rassen voldoende bekend zijn.

No. 4 Götte Precose. Hiervan kan gezegd worden dat dit ras volkomen gelijk op Regina, het feit dat het verkregen cijfer voor de groeikracht iets lager ligt kan gemakkelijk veroorzaakt zijn door verschil in ouderdom van het zaad.

No. 15 (no. 7). Vertoonde een grote groeikracht maar lijkt verder voor deze teelt toch minder geschikt om de lange en smalle welke dit ras vormt en om de vrij open krop. Ook de zeer grote vatbaarheid voor droogrand moet als een groot bezwaar worden gezien.

No. 16 (Woma). Ook dit ras vertoonde een zeer grote groeikracht. De vorm van de bladeren was breed en groot met een mooie lichtgroene kleur. Droogrand kwam bij dit ras niet voor; de randgevoeligheid was echter onder deze teeltomstandigheden zeer groot. Dit ras bezit in ieder geval gunstige eigenschappen en al heeft het dan onder deze omstandigheden niet voldaan, het is toch de moeite waard om het onder andere omstandigheden nader te beproeven.

No. 3 en 13 (Lentegroet en Frühlingsgruss). Dit blijken synoniemen te zijn. De groeikracht van deze rassen is gedurende de wintermaanden wel iets groter dan van de Meikoningin maar veel kleiner dan van Pr. Blackpool of Regina. Voor deze teelt is ze dan niet ^{ook} aan te bevelen.

No. 10 (Bottners Treib). Hoewel de groeikracht hiervan iets minder groot was dan van beide hiervoor genoemde rassen is er verder uiterst weinig verschil waar te nemen, zodat we hier ook waarschijnlijk weer met een andere naam voor het zelfde ras te maken hebben.

No. 9 (In-ter-rex). Als laatste willen we nog noemen de Interrex, hoewel de groeikracht van dit ras kleiner is geweest dan van de rassen Pr. Blackpool en Regina, heeft dit ras voor de iets latere stookteelt toch zeer goede eigenschappen.

De overige rassen zullen we niet nader omschrijven omdat ze voor deze teelt volkomen ongeschikt geacht moeten worden.

Oogstgegevens.

Door de grote verschillen in groeikracht tussen de verschillende rassen was het oogsten van alle sla op één dag niet goed mogelijk, daarom is er op 5 verschillende data geoogst, nl. op 2-5-7-9 en 12 maart.

Op 2 maart werden de no's 1-4-15 en 16 geoogst.

„ 5 „ „ „ „ 3 en 13 „

„ 7 „ „ „ „ 2-5-9-10-17-19 en 20 geoogst.

„ 9 „ „ „ „ 11-18 en 8 „

„ 12 „ „ „ „ 6-7-12 en 14 „

De verst ontwikkelde rassen werden het eerst geoogst, daarom zullen we hieronder voor iedere oogstdatum afzonderlijk de gemiddelde opbrengsten geven van de vier parallellen in percentages van eerste soort, tweede soort en stoofsla met het gemiddeld kropgewicht van alle sorteringen te samen en van het aantal gerande kroppen wat gemiddeld per parallel voorkomt.

Ras	Oogstdata	1ste soort	2de soort	stoofsla	gem. kr.gew.	Gerande
1 Regina	2/3	74,7	25,3		120 gr.	85
4 Götte Precose	2/3	71,1	22,7	6,2	127 „	81,5
15 No. 7	2/3	81,8	18,2		106 „	77,8
16 Woma	2/3	87,8	12,2		131 „	63,3
3 Lentegroet	5/3	52,9	27,9	19,2	108 „	100
13 Frühlingsgruser	5/3	58,8	29,4	11,8	112 „	100
2 Proeftuins Bl.P.	7/3	87,1	10,9	2,0	150 „	4,0
5 Keker Maasdijk	7/3	35,0	47,5	17,5	110 „	100,0
9 Interrex	7/3	89,0	9,0	2,0	136 „	100,0
10 Bottners Treib	7/3	40,5	54,5	5,0	106 „	100,0
19 Kweker Berkel	7/3	16,3	67,4	16,3	110 „	100,0
17 SchreibersPrinc.	7/3	45,6	20,4	34,0	100 „	100,0
20 Proeft.Bl.P.laat	7/3	53,8	33,7	12,5	125 „	5,8
11 Maikönig Z. Tr.	9/3	24,3	50,5	25,2	101 „	38,8
18 Meikoning.vdBerg	9/3	51,0	15,4	33,6	96 „	61,5
8 Meikoningin I.VT	9/3	50,0	34,6	15,4	99 „	73,1
6 „ „	„ 12/3			100	67 „	0
7 Glory	12/3			100	65 „	0
12 Reine du Mai	12/3	8,3		91,7	57 „	0
14 Maikönig	12/3	15,4	30,8	53,8	83 „	0

We zien hier dat de no's 1 en 4 weinig verschillen, de algemene mening is dan ook dat deze twee rassen volkomen aan elkaar gelijk zijn.

De nummers 15 en 16 zijn op de zelfde dag geoogst als beide bovengenoemde nl. op 2 maart. De omvang op deze datum was ruim voldoende, de kropvorming liet echter

nogal wat te wensen over, zodat het gewicht niet meeviel. No. 16 was echter wel belangrijk zwaarder dan no. 15 Het ernstig voorkomen van rand en droogrand was echter ook een reden waarom de oogst op deze vroege datum werd uitgevoerd.

Op 5 maart werden de nummers 3 en 13 geoogst. Deze rassen vertonen zoveel overeenkomst dat we ze als synoniemen beschouwen. Het feit dat beide rassen bij de oogst voor 100% door rand waren aangetast maakt ze ook voor deze teelt minder geschikt. Van de oogst op 7 maart komen vooral de rassen 2 en 9 naar voren (Pr. Bl.pool en Interrex). Eerstgenoemde gaf een hoog kroppgewicht en had dan ook wat vroeger geoogst kunnen worden. Daar er echter geen rand optrad is de oogst wat langer uitgesteld dan noodzakelijk was. No. 9 bereikte eveneens een goed gem. kroppgewicht; de kroppen waren echter voor 100% gerand.

De overige rassen, die op deze datum werden geoogst blijken geen van alle voldoende groei-kracht te bezitten gedurende de wintermaanden, zodat ze geen van allen geschikt te noemen zijn voor deze teelt. Ook het ras no. 5, dat als een nieuwe aanwinst van een kweker uit Naaldwijk werd verkregen was, voor deze teelt niet geschikt om zijn te geringe groei-kracht en grote randgevoeligheid.

Alle rassen die op een later tijdstip werden geoogst waren eveneens voor deze teelt ongeschikt omdat de ontwikkeling gedurende de korte winterdagen te gering was. Zelfs op deze late oogstdatum was het gem. kroppgewicht nog zeer laag. Van de nummers 6-7-8-12 en 14 kan geen conclusie worden gegeven omdat dit zaad zeer slecht kiemde en doordoor de planten ook sterk achter bleven in ontwikkeling t.o.v. de overige rassen.

Conclusie.

In het kort kunnen we zeggen dat een aantal rassen niet goed beoordeeld kon worden omdat de kiemkracht van het zaad en de ontwikkeling van de jonge planten veel te wensen overliet. De rassen Regina, Götte Precose en Proeftuins Blackpool hebben in deze proef het best voldaan. Van de nieuwe rassen gaven alleen Woma en No. 7 een voldoende grote groei-kracht te zien, No. 7 vertoonde echter een zo grote gevoeligheid voor droogrand dat ze voor de teelt onder deze omstandigheden ongeschikt geacht moet worden. Bovendien was ook de kropvorm minder mooi.

Woma vertoonde eveneens een grote groei-kracht, het model van de krop was belangrijk beter dan van no. 7 maar dit ras was weer zeer vatbaar voor rand, waardoor de geschiktheid sterk achteruit ging. De omvang was zeer groot, zodat waarschijnlijk een ruimere plantafstand gewenst zal zijn. Tenslotte noemen we nog het feit dat Pr. Blackpool dit seizoen een iets mindere groei-kracht vertoonde dan Regina; dit in tegenstelling met andere jaren toen de groei-kracht steeds ongeveer gelijk gesteld kon worden.

19-7-57

IK.

Naaldwijk. 6 dec. 1956.

De Proefnemer,

W.P. v. Winden.

Plattegrond kas 4.

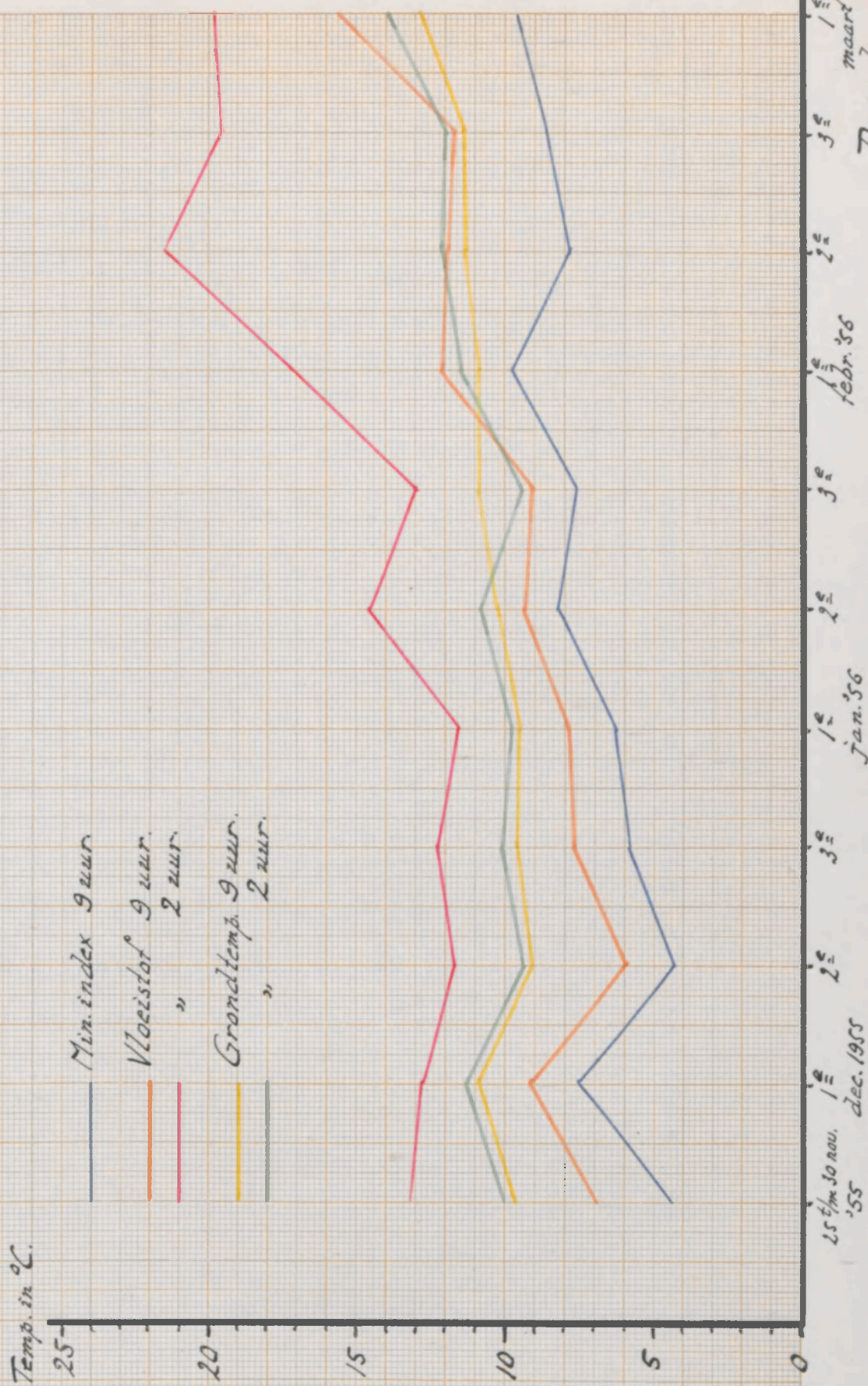
Buiten de proef.	
14	5
13	4
	3
11	2
10	1
9	20
	19
	18
	17
5	16
4	15
3	
2	13
1	
20	11
19	10
18	9
17	
16	
15	
	20
13	19
	18
11	17
10	16
9	15
5	
4	
5	11
4	10
3	9
2	
1	
20	
19	5
18	4
17	3

De open vakken werden ingenomen door slaplenten afkomstig van een be-
lichtingsproef.
Hiervoor wordt een afzonderlijk verslag geschreven.

16	2
15	1
6	8
7	24
Buiten de proef	

SLATTASSENPROEF IN KAS II, 1955-1956.

TEMPERATUURVERLOOP PER DECADE.

Decaden.
1^e maart '56
1^e febr. '56
1^e jan. '56

1^e dec. 1955
1^e nov. '55